

Stiftelsen Martinskolan Söders
Waldorfskola
Org.nr: 802007-2644
ordforande@martinskolan.se

Beslut

Datum 2025-10-02
Dnr 2024:9816
Sida **1 (19)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
Resursskolan vid Martinskolan belägen i Stockholms
kommun med Stiftelsen Martinskolan Söders
Waldorfskola som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Resursskolan vid Martinskolan. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Resursskolan vid Martinskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i låg utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver tydliggöra för eleverna vilka kunskapsmål som undervisningen utgår från och vilket syfte olika arbetsmoment har, på ett sätt som är anpassat efter elevernas förutsättningar och behov.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i låg utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov,

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver beakta varje elevs individuella förutsättningar och behov när de planerar och genomför undervisningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att kontinuerligt involvera eleverna i undervisningens utformning.

Huvudmannen ska senast **den 2 april 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i låg utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Undervisningens mål och syfte

Lärarna tydliggör sällan undervisningens mål och syfte för eleverna. Även om lärarna för eleverna framhåller betydelsen av att tillägna sig kunskaper inför vidare studier på gymnasieskolan och anger vilka kunskaper som krävs för att nå de olika betygsstegen får eleverna sällan veta varför kunskapen är viktig eller vilken nytta eleverna kan komma att ha av den. Lärarna förankrar sällan syftet med olika arbetsmoment, särskilt i undervisningen för de yngre eleverna. Detta medför att det ofta blir otydligt för eleverna vad de förväntas lära sig när de genomför olika arbetsuppgifter. Dessutom framkommer att i vissa ämnen, som matematik, kan det enligt lärarna vara särskilt svårt att förklara syftet med det ämnesinnehåll som behandlas i undervisningen, varför syftet sällan tydliggörs. Enligt rektorn är det elevernas behov och förutsättningar som i hög grad styr i vilken utsträckning undervisningen kan ha ett tydligt

kunskapsfokus. Ibland prioriterar lärarna det relationella arbetet framför arbetet med att synliggöra kunskapsmålen för eleverna.

Variation i undervisningen

Undervisningen innehåller endast en liten variation av arbetsuppgifter och redovisningsformer. Eleverna arbetar oftast enskilt även om det förekommer att de arbetar tillsammans med andra, i par eller i grupp. Vid vissa lektioner delar lärarna upp undervisningen i olika arbetsmoment där ämnesinnehållet behandlas på delvis olika sätt. Exempelvis kan lärarna först hålla en genomgång för hela elevgruppen, varefter eleverna ser på film och besvarar frågor om innehållet. Även om vissa elever vid behov får arbeta i grupperum för att få en lugnare miljö eller ta rast, är variationen av läromedel utifrån elevernas olika förutsättningar och behov liksom variationen i arbetspassens längd begränsad, enligt personalen. Eleverna får främst redovisa sina kunskaper genom skriftliga och muntliga prov. Dessutom får eleverna sällan öva på att arbeta på olika och för eleverna nya sätt. Enligt personalen vill många elever ha kända rutiner och därför låter lärarna främst eleverna arbeta på de sätt eleverna föredrar och är vana vid.

Undervisningen innehåller vissa övningar där eleverna får reflektera och diskutera tillsammans, men det saknas strukturer för att främja allas delaktighet vid samtal. Visserligen finns det undervisning där elever deltar i gemensamma diskussioner, men det finns också behov av att i vissa årskurser ta fram klassrumsregler som skapar förutsättningar för att fler elever ska våga eller vilja delta i samtal och diskussioner. Eleverna uttrycker dessutom att lärarna betonar vikten av att delta i diskussioner eftersom det påverkar betygssättningen, vilket skapar en press som gör att vissa elever undviker att delta i muntliga arbetsmoment.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver tydliggöra för eleverna vilka kunskapsmål som undervisningen utgår från och vilket syfte olika arbetsmoment har, på ett sätt som är anpassat efter elevernas förutsättningar och behov.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna sällan förmedlar vad eleverna ska lära sig eller varför kunskapen är viktig. Det riskerar att

kunskapen blir ryckt ur sitt sammanhang och lärandet blir mindre meningsfullt för eleverna, vilket kan påverka deras motivation och kunskapsutveckling negativt. Även om det på skolenheten bedrivs ett relationellt arbete som skapar viktiga förutsättningar för elevernas lärande, behöver det finnas en balans i undervisningen där även kunskapsmålen synliggörs och blir begripliga för alla elever.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna och specialpedagogen, under rektorns ledning, utvecklar arbetet med att tydliggöra syfte och mål med undervisningen. Avvägningar kring när, på vilket sätt och med vilket djup mål och syfte ska förmedlas kan lärarna med fördel diskutera tillsammans med specialpedagogen. Arbetet bör mynna ut i att metoder utvecklas och används i undervisningen för att stärka elevernas förståelse för vad de ska lära och varför kunskapen är viktig.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Härtill granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i låg utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Anpassning och lärarstöd i undervisningen

Lärarna anpassar i liten grad arbetssätt och arbetsuppgifter efter elevernas individuella förutsättningar och behov. Inför skolstarten får personalen på skolenheten information om elevernas förutsättningar och behov och ibland kompletterar de underlagen genom egna kartläggningar. Det varierar dock i vilken omfattning lärarna sedan tar hänsyn till elevernas behov när de planerar och genomför undervisningen. Enligt eleverna är undervisningen inte tillräckligt individanpassad och lärarna behöver ta mer

hänsyn till de individuella behoven. Eleverna lyfter fram betydelsen av att få anpassade arbetsuppgifter, och att stöd enbart vid provtillfällen inte är tillräckligt för dem. Det är vanligt att lärarna planerar undervisningen på gruppnivå med liten hänsyn till att eleverna befinner sig på olika kunskapsnivåer och har olika behov av anpassningar, stöd och utmaningar. Arbetsuppgifterna är ofta desamma för alla elever, vilket innebär att undervisningen för vissa elever är för lätt medan den för andra elever är för svår. Det är, enligt personalen, svårt för dem att genomföra en undervisning som både fungerar för hela klassen som grupp och samtidigt tar hänsyn till enskilda elevers varierade behov av anpassningar. Även om lärarna får handledning av specialpedagogen i syfte att utveckla en mer differentierad undervisning, har detta begränsad effekt i praktiken, eftersom lärarnas förmåga att tillgodose elevernas behov varierar.

Lärarnas stöd till eleverna är i begränsad utsträckning aktivt och anpassat efter elevernas individuella behov. Lärarna beskriver för eleverna vilka arbetsuppgifter som de ska genomföra vid lektionerna och elever som behöver en extra genomgång får det av lärarna. Vissa lärare skriver även upp på tavlan vad eleverna ska göra och tydliggör innehållet genom exempelvis en punktlista, eller stegvisa instruktioner, men alla lärare gör inte det. Även om eleverna får information om vilka arbetsuppgifter som ska genomföras saknar de ibland ett stöd för hur de ska komma i gång och genomföra arbetsuppgiften, vilket får till följd att eleverna ägnar sig åt annat än skolarbete. Vid några av Skolinspektionens observationer präglas lärarstödet främst av att leda eleverna fram till rätt svar snarare än att fördjupa sig i om de förstår. När eleverna exempelvis blir olika snabbt klara med en arbetsuppgift och det i gruppen finns elever som har svårt att komma i gång, tar lärarna över arbetsuppgifter för elever för att kunna instruera nästa uppgift för gruppen. Det förekommer också att elever inte får lärarens uppmärksamhet, trots att de inte ägnar sig åt skolarbetet och signalerar att de är i behov av stöd.

Struktur i undervisningen

Undervisningens struktur skapar till viss del en förutsägbarhet för eleverna men beredskapen för att vid behov ställa om undervisningen är liten. I vissa klasser finns en struktur i undervisningen som eleverna känner igen, där skoldagen inleds på ett likartat sätt och läraren går igenom dagens schema och innehåll. Samtidigt finns det andra lärare som inte lika tydligt redogör för eleverna vad som ska hända, vilket skapar svårigheter för dem.

Skoldagarna startar med ett längre lektionspass där eleverna fördjupar sig i ett ämne under några veckor. Inför ämnesfördjupningen får eleverna veta vad de kan förvänta sig av undervisningen, och vad som förväntas av dem i exempelvis uppgifter. Lärarna anpassar dock i liten grad arbetssätt och uppgifter efter elevernas individuella behov. I stället för att ställa om och justera undervisningen när en elevs dagsform, behov eller förutsättningar förändras tar lärarna främst bort arbetsuppgifter eller ger eleverna en paus.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver beakta varje elevs individuella förutsättningar och behov när de planerar och genomför undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte tar tillräcklig hänsyn till att eleverna befinner sig på olika kunskapsnivå och har olika behov av anpassningar, stöd och utmaningar, när de planerar och genomför undervisningen. Härtill är det stöd som lärarna ger när eleverna ska komma i gång och genomföra arbetsuppgifter alltför begränsat. Det finns en risk att ett begränsat lärarstöd i kombination med generella arbetssätt och arbetsuppgifter gör att eleverna tappar motivation och uppfattar undervisningen som mindre meningsfull. Det finns en risk att undervisningen inte främjar elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt när deras individuella behov förbises.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna identifierar vilka behov av individanpassningar som de har svårt att möta i undervisningen. I arbetet bör förslagsvis ingå att lärarna, med stöd av specialpedagogen och under ledning av rektorn, identifierar faktorer som påverkar lärarnas möjligheter att anpassa undervisningens innehåll och uppgifter på ett sätt som möter elevernas behov av stimulans och utmaningar, samt vidtar åtgärder för att hantera dessa begränsningar. Exempel på faktorer att utgå ifrån kan vara materialtillgång, personalens kompetens och eventuella behov av kompetensutveckling. Förslagsvis kan specialpedagogen genom observation och handledning ytterligare stödja lärarna i att utveckla en bredare undervisningsrepertoar som motsvarar elevernas behov och förutsättningar.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Härtill granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Arbete med motivation och lärande i undervisningen

Det förekommer inslag i undervisningen som avser att öka elevernas motivation och självförtroende, men lärarna förmedlar i olika omfattning höga förväntningar på eleverna. Lärarna tar i undervisningen i huvudsak tillvara elevernas frågor och erfarenheter samt använder ibland belöningssystem i syfte att stärka motivationen att lära. Lärarna har även enskilda samtal med eleverna och återkopplar deras prestationer för att öka motivationen. Härtill finns vissa tillfällen i undervisningen då eleverna får användning av sina förmågor i arbete tillsammans med andra elever, vilket kan stärka deras motivation och självförtroende. Det framkommer dock att lärarnas förväntningar på de yngre eleverna inte är lika höga som på de äldre, då lärarna uppger att de främst förväntar sig att de yngre eleverna ska genomföra sina uppgifter och inte i övrigt uttrycker vilka förväntningar de har på dem.

Eleverna får ett visst stöd för att bli medvetna om sitt lärande och sina förmågor, även om äldre elever i högre grad ges ett sådant stöd än yngre. I mentorssamtal och utvecklingssamtal lyfter lärarna fram elevernas styrkor och förmågor, och det förekommer även tillfällen då eleverna får beskriva sina behov. Lärarna synliggör och bekräftar härtil elevernas prestationer

genom att uppmärksamma när en uppgift har genomförts. Vissa lärare konkretiserar lärandet genom att visa eleverna vilka arbetsuppgifter de har genomfört tidigare och vilka de klarar av att genomföra nu. Det framkommer dock att lärarna synliggör elevernas kunskapsutveckling på högstadiet i högre utsträckning än för elever som går på mellanstadiet.

Elevers involvering i undervisningen

Eleverna involveras inte i undervisningens utformning. Visserligen uppger lärarna att de låter elevernas frågor och erfarenheter prägla undervisningen för att skapa motivation att lära, men det är inte tydligt för eleverna att de har möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Enligt eleverna blir de sällan eller aldrig tillfrågade om de har synpunkter på undervisningens upplägg och innehåll. Även om lärarna uppger att eleverna har många synpunkter på undervisningen, saknar de metoder för att involvera dem i undervisningens utformning och innehåll.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att kontinuerligt involvera eleverna i undervisningens utformning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte regelbundet efterfrågar elevernas synpunkter på undervisningens utformning. När elevernas synpunkter inte efterfrågas eller tas tillvara finns en risk att deras engagemang för skolarbetet minskar, liksom motivationen att vilja påverka även i andra sammanhang.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under rektorns ledning, utvecklar arbetet med att involvera eleverna i planeringen av undervisningen. Undervisningen bör inte enbart planeras av lärarna utifrån elevernas intressen och erfarenheter, utan eleverna behöver också ges möjlighet att aktivt och regelbundet bidra med sina synpunkter. Lärarna bör förslagsvis förmedla att elevernas perspektiv är viktiga och visa att de har reell möjlighet att påverka sin egen situation. De kan även tydliggöra för eleverna vad de kan vara med och påverka, samt visa dem när deras synpunkter har tagits tillvara.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Kristina Svensson

Föredragande i ärendet har varit utredaren Camilla Adler

I handläggningen av ärendet har även enhetschef Fredrik Nellemo deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Resursskolan vid Martinskolan med Stiftelsen Martinskolan Söders Waldorfskola som huvudman ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektor går 30 elever i årskurs 4–9 på skolenheten. Skolinspektionen besökte Resursskolan vid Martinskolan den 2 september 2025. Besöket genomfördes av enhetschef Fredrik Nellemo och utredare Camilla Adler.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med övrig personal
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns* eller *i låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.